

VEIKSMAI. Vos tiktai pamačius pigmentinio odos darinio pasikeitimą, būtina nedelsiant kreiptis į specialistus

Apgamo pokyčiai – pavojaus signalas

Apgamus ant savo kūno skaičiuojantys gyventojai neturėtų į šiuos odos darinius numoti ranka. Net ir nežymūs apgamo pakitimai gali įspėti apie pavojingą ligą – melanomą.

Sandra TRINKŪNAITĖ
„Sostinės“ korespondentė

Melanoma – viena piktybiškiausių odos vėžio formų, mirtingumas yra labai didelis ir sergančiųjų šia liga skaičius nuolat auga. Ypač pavojinga yra vėlyva ligos stadija.

Gydymo įstaigos „GK klinika“ gydytojas onkologas Karapetas Babajanas tvirtina, jog žmogus nuolat turi lankytis pas gydytoją, kad šis jį apžiūrėtų.

„Apgamai ir jų apžiūra yra gydytojų, o ne pačių žmonių darbas. Reikia lankytis pas specialistus“.

„Pacientas turi lankytis pas specialistą. Kas kiek laiko tai daryti – pasakys pats gydytojas, įvertinęs jo būklę, atidžiai apžiūrėjęs visus odos darinius.

Apgamai ir jų apžiūra yra gydytojų, o ne pačių žmonių darbas“, – sakė K.Babajanas.

– Pagal kokius požymius žmogus gali pamatyti, kad kažkas yra ne taip ir reikėtų pasirodyti specialistui?

– Jeigu ant odos esantis pigmentinis darinys keičiasi, tai gali vykti pagal tam tikrus kriterijus. Tie kriterijai – darinio asimetrija, spalva, kontūro nelygumai, diametras, pakilimas.

Pavyzdžiui, jeigu žmogus mato, kad pasikeitė pigmentinio darinio spalva, dydis, jau turėtų susirūpinti ir kreiptis į specialistą.

Kai kurie pacientai atėję sako, kad apgamą turi nuo gimimo, ir nieko blogo per daugelį metų jiems nenutiko. Bet praėjus tam tikram laikui įgimtas apgamas gali tapti blogu.

Juk kiekvienas žmogus per savo gyvenimą yra daugiau ar

mažiau veikiamas ultravioletinių saulės spindulių.

Kai kurie degindamiesi nenaudoja apsauginių kremų, dažnai lankosi soliariumuose, o ultravioletiniai spinduliai tiesiogiai veikia odos darinius ir daro įtaką jų pokyčiams.

Jeigu odos darinys pradeda kraujuoti, toje vietoje atsiranda ir žaizda, tuomet specialisto konsultacija būtina nedelsiant.

Žinoma, apgamai, keičiantys spalvą, dydį, nevisuomet tampa piktybiniais navikais. Paprasčiausiai jie auga kartu su žmogumi.

Bet, kaip sakiau, reikia patikrinti pas specialistą. Nes tik profesionalus medikas, matydamas pigmentinį darinį, gali pasakyti – ar tai apgamas, ar jau atsiradusi melanoma.

Tik 30 procentų melanomos atvejų išsivysto iš apgamų, kitais atvejais melanoma prasideda pačioje odoje iš melanocitų ląstelių, kurios gamina melanicą – pigmentą, suteikiantį odai natūralią spalvą.

– Per kiek laiko gali išsivystyti melanoma?

– Tai labai ilgas procesas, kai melanoma formuojasi būtent iš pigmentinių darinių. Ji nesudaro per mėnesį. Šis procesas gali trukti net ir dešimtį metų.

Tai priklauso ir nuo aplinkos poveikio.

Žinoma, nereikia bijoti saulės ir galvoti, jeigu jau šiek tiek daugiau laiko praleidau degindamasis, rytoj jau kažkas atsitiks.

Tačiau bet koku atveju reikia save saugoti.

– Koku būdu tai daryti?

– Yra trys pagrindiniai dalykai – apsauginis kremas nuo saulės, skėtis ir akiniai. Kremai turėtų būti su ne mažesniu nei 16–20 apsauginiu filtru.

– Koku būdu specialistas nustato, kad odos darinys yra pakitęs?

Pasak K.Babajano, ne visi pakitę apgamai tampa piktybiniais navikais. Tačiau nuolatinė jų stebėseną – būtina.

– Profesionalus medikas net ir plika akimi gali pamatyti, ar yra pakitimų.

Yra ir tam tikra speciali įranga, kuri nepažeisdama apgamo giliai ištiria audinį, todėl galima matyti, ar jame vyksta kokie nors pakitimai, ar ne.

Jeigu pakitimų atsiradę, apgamą reikia šalinti, jeigu jis sveikas – to daryti nebūtina, tačiau reikia jį nuolat stebėti.

– Ar tiesa, kad tie žmonės, kurių kūnas nusėtas apgama, labiau rizikuoja susirgti melanoma?

– Jeigu yra displastinis apgamų sindromas, tai iš tikrųjų – tikimybė žmogui susirgti melanoma yra didesnė. Todėl žmonės, kurie turi daug apgamų, turi stebėti, ar jų neatsiranda dar daugiau, ar esantys nesikeičia.

Gyventojams nevertėtų į odos apgamus žiūrėti pro pirštus.

Tačiau didesnė tikimybė, kad melanoma gali atsirasti naujoje vietoje, o ne vystytis iš esamo pigmentinio darinio.

Taip pat reikėtų labiau susirūpinti ir tiems, kurių šeimoje

yra buvę sergančiųjų melanoma.

Melanoma gali atsirasti ant odos bet kurioje kūno vietoje.

Melanoma pagydoma, jeigu diagnozuojama ankstyvoje stadijoje.